Patroni Roku 2025

Senat Rzeczypospolitej Polskiej na 20. posiedzeniu XI kadencji w dniu 10 października 2024 r. podjął uchwałę o ustanowieniu roku 2025 Rokiem Edukacji Zdrowotnej i Profilaktyki. Podczas 21. posiedzenia w dniu 29 października 2024 r. Senat podjął również uchwały w sprawie ustanowienia roku 2025 Rokiem ks. prof. Józefa Tischnera, Marii Pawlikowskiej - Jasnorzewskiej, Władysława Stanisława Reymonta oraz Wojciecha Jerzego Hasa.

Źródło: https://senat.edu.pl/edukacja/patroni-roku/news/patroni-roku-2025

Józef Tischner (1931-2000)

Józef Tischner zmarł w Krakowie 28 czerwca 2000 roku, pozostawiając po sobie bogaty dorobek intelektualny, który do dziś inspiruje czytelników do refleksji nad istotą człowieczeństwa, wolności, solidarności i odpowiedzialności. Jego prace, takie jak Etyka solidarności, Filozofia dramatu, Spór o istnienie człowieka czy Historia filozofii po góralsku, mają trwałe znaczenie dla polskiej myśli filozoficznej i życia społecznego. Józef Tischner, jako wybitna postać polskiej filozofii i duchowości, przez całe życie budował mosty między różnymi środowiskami i nurtami umysłowymi. Jego działalność i dziedzictwo zachowują wartość zarówno w kontekście religijnym, jak i świeckim, a filozofia człowieka i solidarności pozostaje inspiracją w wielu współczesnych debatach.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, mając na uwadze wybitne osiągnięcia ks. prof. Józefa Tischnera – jednego z najważniejszych polskich filozofów, duchownych i intelektualistów, postanawia w 25. rocznicę Jego śmierci ustanowić rok 2025 Rokiem ks. prof. Józefa Tischnera.

Maria Pawlikowska-Jasnorzewska (1891-1945)

9 lipca 2025 roku przypada 80. rocznica śmierci jednej z największych polskich poetek – Marii Pawlikowskiej -Jasnorzewskiej, której twórczość od lat jest obiektem badań największych autorytetów skupionych przy Instytucie Badań Literackich w Warszawie. Pawlikowska-Jasnorzewska to, jak pisała o „koleżance po piórze" noblistka Wisława Szymborska, „poetka, której widzenie świata, pojmowanie miłości jest tak uniwersalne i wyprzedzające epokę, że wzrusza kolejne pokolenia czytelników". Spuścizna „polskiej Safony", jak mawiał o Niej Tadeusz Boy-Żeleński, to 500 wierszy, 20 sztuk teatralnych i 10 słuchowisk radiowych. To także kilkadziesiąt utworów stricte patriotycznych.

Tomiki z wierszami Pawlikowskiej -Jasnorzewskiej nadal są wznawiane, czytane i tłumaczone m.in. na języki angielski, niemiecki, francuski, włoski, rosyjski, szwedzki, chiński, japoński i hindi, czyniąc z niej, obok Wisławy Szymborskiej, najchętniej przekładaną polską autorkę w historii. Senat Rzeczypospolitej Polskiej, przekonany o szczególnym znaczeniu dorobku twórczego poetki, ogłasza rok 2025 Rokiem Marii Pawlikowskiej -Jasnorzewskiej.

Władysław Stanisław Reymont (1867-1925)

W 2025 r. będziemy obchodzić setną rocznicę śmierci Władysława Stanisława Reymonta, wybitnego pisarza, laureata Nagrody Nobla, którą Akademia Szwedzka przyznała 13 listopada 1924 r. Popularność przyniosły mu powieści „Ziemia obiecana", „Komediantka", „Fermenty" oraz zbiory nowel. W 1902 r. „Tygodnik Ilustrowany" rozpoczął drukowanie powieści „Chłopi", a dwa lata później pojawiło się wydanie książkowe. Ta wiejska epopeja stała się najważniejszym wydarzeniem literackim, podziwiano autora za wierne odtworzenie rytmu życia społeczności wiejskiej, za umiejętne łączenie naturalistycznych opisów, a także za niemal impresjonistyczne pokazanie przyrody. Podkreślano dbałość o szczegóły i odrzucenie młodopolskiej egzaltacji. Już w 1905 r. pisarz otrzymał nagrodę Franciszka Lewentala za najlepszą powieść ostatnich pięciu lat. Po ukazaniu się ostatniego tomu przetłumaczono „Chłopów" na języki ukraiński i rosyjski, a w 1912 r. na niemiecki. To ostatnie tłumaczenie utorowało powieści drogę do europejskiej sławy, a zwieńczeniem była Nagroda Nobla.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, przekonany o szczególnym znaczeniu Jego dorobku twórczego dla dziedzictwa narodowego i światowego, ustanawia rok 2025 Rokiem Władysława Stanisława Reymonta.

Wojciech Jerzy Has (1925-2000)

W setną rocznicę urodzin Wojciecha Jerzego Hasa Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd jednemu z najwybitniejszych twórców naszych czasów – filmowcowi, scenarzyście, rysownikowi oraz wieloletniemu wykładowcy i rektorowi Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi. Jego imponujący dorobek znany jest miłośnikom kina na całym świecie. Takie filmy jak „Pożegnania", „Jak być kochaną", „Rękopis znaleziony w Saragossie", „Lalka" czy „Sanatorium pod klepsydrą" trwale wpisały się w historię nie tylko polskiej kinematografii.

Wojciech Jerzy Has sięgał do kanonu europejskiego dziedzictwa kultury i wypełniał swe filmy bogatą metaforyką. Postrzegał Polskę jako tygiel wielu kultur, języków, doświadczeń historycznych i form artystycznej ekspresji. Zaskakiwał odwagą, podejmując trudne tematy. Chyba żaden inny polski filmowiec nie jest darzony taką estymą, a pełne podziwu wypowiedzi twórców światowej sławy, takich jak Martin Scorsese, potwierdzają Jego nieprzemijające zasługi i status wybitnego ambasadora polskiej kultury. Senat Rzeczypospolitej Polskiej, przekonany o szczególnym znaczeniu dorobku twórcy dla dziedzictwa narodowego i światowego, ogłasza rok 2025 Rokiem Wojciecha Jerzego Hasa.